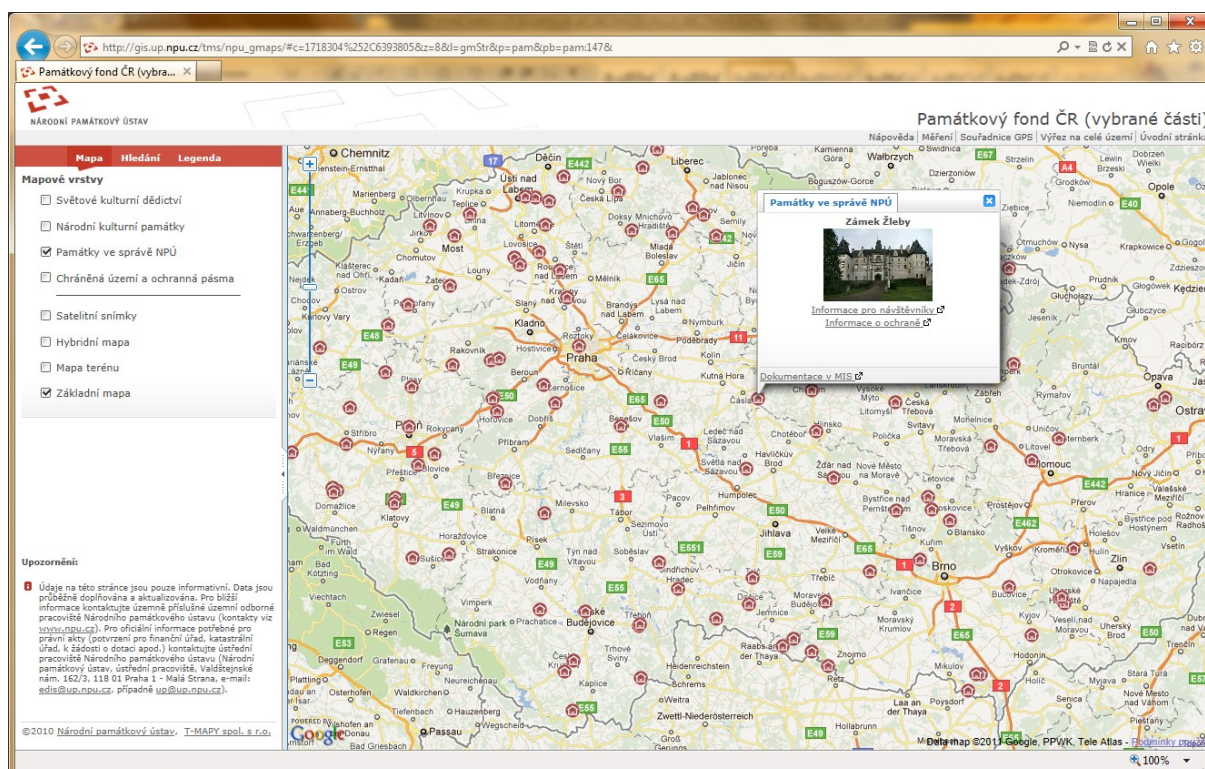

Základní přehled webových mapových projektů na gis.up.npu.cz

1. Veřejné projekty (<http://gis.up.npu.cz>)

- **Památkový fond ČR (vybrané části)** – veřejný mapový projekt zobrazující bodově vybrané části památkového fondu v prostředí Google Maps. Z odborných vrstev lze konkrétně zobrazit:
 - Památky ve správě Národního památkového ústavu, Národní kulturní památky, památky zapsané na Seznam světového dědictví UNESCO – u těchto památek lze kliknutím v daném bodě zobrazit název památky, fotografii a dále pomocí interaktivních odkazů další informace z dostupných informačních zdrojů NPÚ (informace pro návštěvníky, informace o ochraně památky, informace z webu Unesco a přehled další dokumentace k památce uložené v aplikaci MIS NPÚ)
 - Chráněná území a ochranná pásma (památkové rezervace, památkové zóny, památková ochranná pásma) - kliknutím v daném bodě lze zobrazit název, rejstříkové číslo a typ území, a dále pomocí interaktivních odkazů lze vyhledat základní dokumentaci k těmto územím uloženou v aplikaci MIS NPÚ.

Odborná data jsou prezentována nad polohopisnými daty Google Maps, kde lze volit mezi zobrazením mapy základní, satelitní, hybridní či mapy terénu. K dispozici je také možnost vyhledávání v mapě podle adresy nebo její části, podle základních atributů odborných vrstev, nebo použití základních nástrojů pro měření v mapě nebo odečet souřadnic GPS. Základní nápověda pro ovládání je součástí mapového projektu.

- **Územní identifikace** – mapový projekt určený ke zpřístupnění prostorově identifikačních prvků používaných pro jednoznačnou prostorovou / územní identifikaci v aplikacích IISPP.

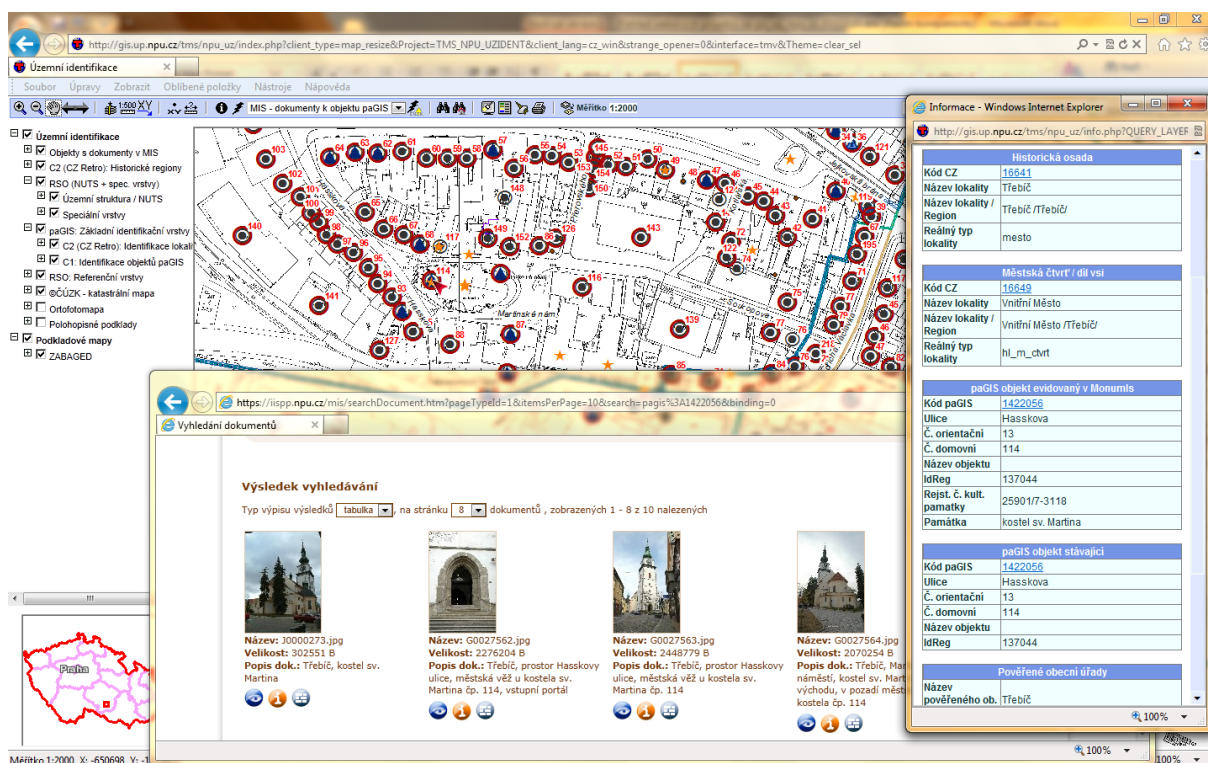
Tato identifikace je dvoustupňová. Základem je bodová identifikace jednotlivých objektů založená na datové sadě tzv. objektů paGIS (paGIS = památkový GIS) – definičních bodů primárně převzatých z datové sady definičních bodů budov s číslem domovním (dříve tzv. statistických budov) vedené v Registru sčítacích obvodů (RSO) Českého statistického úřadu (ČSÚ), která je postupně doplňována o další objekty zájmu památkové péče, které se v RSO nevyskytují – budovy bez č. domovního, drobné a liniové objekty, prvky vody, zeleně a kulturní krajiny. Údaje pro vytvoření dosud chybějících bodů nebo opravy bodů existujících jsou mj. sbírány prostřednictvím aplikace MIS (Metainformační systém), kde jsou pro jejich lokalizaci zadávány souřadnice X, Y v souřadném systému S-JTSK.

Druhým stupněm je prostorová identifikace lokalit (tj. sídelních lokalit typu město, městečko (městys), ves, víska, jejich dílů a čtvrtí), pro něž je v paGIS zavedena datová sada obsahující jejich definiční body a polygonová vymezení. Prostorově větší území jsou pak (prozatím jen v GIS části IISPP) identifikována pomocí tzv. historických mikroregionů (tj. územních jednotek historické spádovosti). Tato data byla převzata z databáze CZ_RETRO na základě spolupráce se Společností pro obnovu vesnice a malého města (SOVAMM).

Vedle možnosti zjistit potřebné kódy definičních bodů objektů paGIS a lokalit projekt obsahuje nástroje nezbytné k odečtení souřadnic pro vytvoření nového definičního bodu vyžadované souvisejícími aplikacemi (MIS), a nástroj „Hotlink“ pro interaktivní vyhledání dokumentů k objektům a lokalitám uloženým v MIS. Pokud chce uživatel konzultovat i dokumenty označené v MIS jako neveřejné, musí být nejprve do této aplikace přihlášen. Objekty, k nimž jsou uloženy v MIS dokumenty, jsou zvýrazněny obtažením hnědým kroužkem. Souřadnice objektů k lokalizaci z MIS jsou vizualizovány jako hvězdičky (základní principy prostorové identifikace paGIS jsou popsány v podrobném návodu k MIS, který je k dispozici ke stažení v dokumentaci z vyhrazené části rozcestníku IISPP).

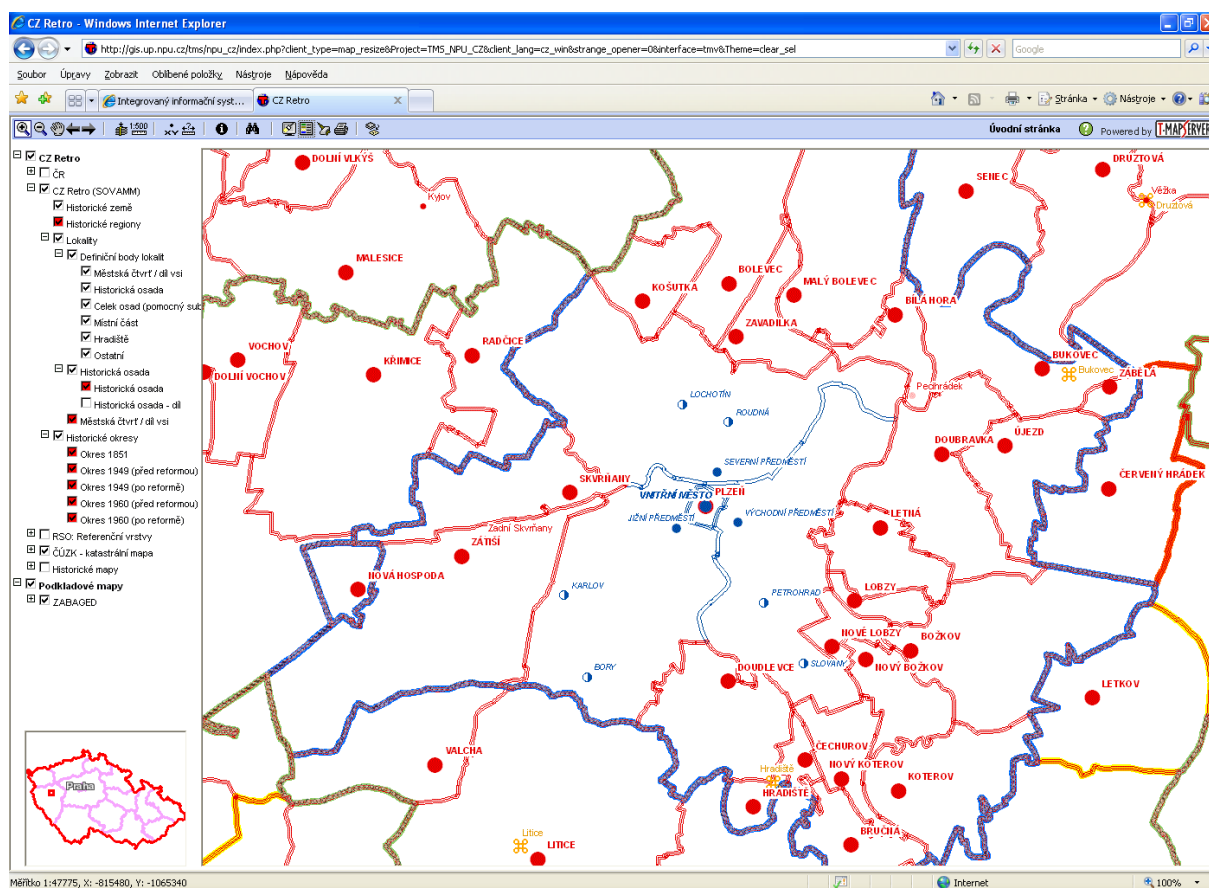
V mapovém projektu jsou dále zobrazeny definiční body kulturních památek (modré trojúhelníčky) včetně jejich základních identifikátorů v Ústředním seznamu kulturních památek.

Projekt obsahuje kompletní referenční vrstvy administrativně-správního členění území ČR z dat RSO (Registru sčítacích obvodů a budov Českého statistického úřadu). Jako základní polohopisný podklad slouží katastrální mapy z webové mapové služby ©CUZK katastrální mapa, doplněné od středních měřítek o data ZABAGED®, ortofotomapu a další polohopisná data poskytovaná ve formě mapových služeb agenturou Cenia. Přímo z mapového projektu lze také kliknutím na dané parcele nástrojem „Hotlink – ČUZK – nahlížení do KN“ zjišťovat údaje o dané parcele v katastru nemovitostí.

Prostorově identifikační prvky GIS NPÚ prezentované v tomto mapovém projektu jsou také dostupné prostřednictvím WMS mapové služby podle standardu OGC WMS 1.1.1. Tato veřejná WMS mapová služba je dostupná na adrese http://gis.up.npu.cz/tms/ows/wms_uzident/ows.php. Pro uživatele SW ArcMap a ArcReader jsou na rozcestníku IISPP (<https://iispp.npu.cz>) v sekci Dokumentace k dispozici ke stažení mapové projekty obsahující již tuto WMS službu NPÚ načtenou v kombinaci s dostupnými základními polohopisnými podklady.

- **CZ Retro** – Mapový projekt prezentuje data specializované odborné databáze CZ-Retro zpracovaná a průběžně aktualizovaná Společností pro obnovu vesnice a malého města (SOVAMM) resp. autorem databáze Ing. arch. Karlem Kučou. Tato data jsou používána v GIS NPÚ pro jednotnou územní identifikaci všech objektů zájmu památkové péče. Základem této unikátní databáze jsou tzv. historické osady: historické sídelní lokality typu město, městečko (městys), ves, víska, a to včetně jejich plošného (polygonového) vymezení. Týká se to i lokalit fyzicky či administrativně zaniklých po roce 1850 (lokalit zaniklé dříve před rokem 1850 jsou atributově odlišeny a nemají polygonové vymezení). Polygony historických lokalit pokrývají bezešvě a souvisle celé území státu. Města a vesnice dále mohou být členěna na městské (vesnické) čtvrti. Vymezení těchto lokalit primárně vychází z existujícího územního uspořádání (část obce, katastrální území, základní sídelní jednotka, statistický obvod), ale pouze tehdy, pokud toto není v rozporu s historickou skutečností. Pokud polygon historické lokality zahrnuje dvě či více částí obce a/nebo katastrálních území, vznikají tzv. díly historických osad. Pokud se něco takového vyskytovalo v minulosti (a nyní již ne), jde o tzv. retrodíly historických osad (vymezování retrodílu je v samotném počátku). Mapový projekt obsahuje i lokality dalších typů, především místních částí, resp. samot (dvory, mlýny, myslivny, zříceniny hradů, hradiště), ale jejich podchycení je zatím v počátcích.

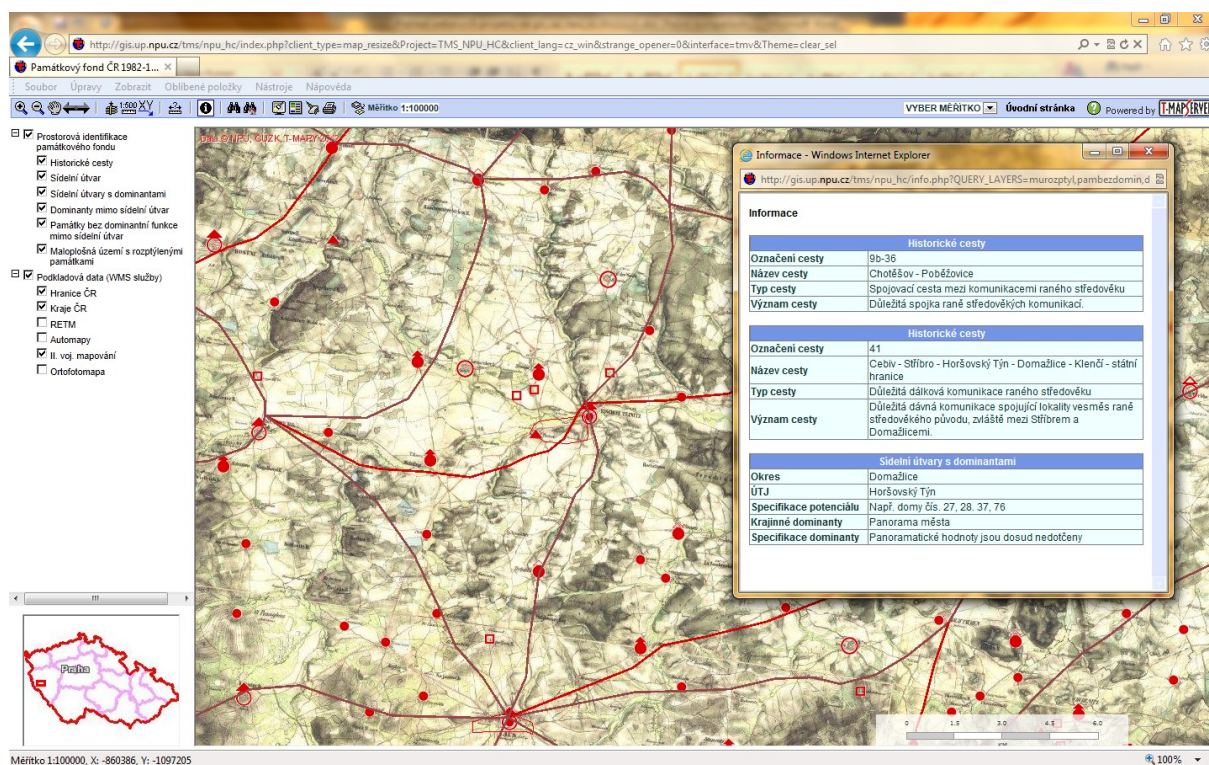
Mapový projekt umožňuje porovnání s aktuálním stavem oficiální administrativní struktury (části obce, katastrální území, základní sídelní jednotky). Dále také umožní sledování historické územní příslušnosti na rovině okresů. Jde o okresy (soudní okresy) podle stavu při jejich vytvoření (1850) a zrušení (1949a), dále pak novou strukturu tzv. malých okresů (počátek: 1949b a konec: 1960a) a konečně tzv. velké okresy, které s určitými modifikacemi existují dosud (1960a). Pro historickou mikroregionální identifikaci lokalit není použito žádné z výše uvedených členění, ale tzv. historické mikroregiony (regiony), jejichž základ sice tvoří okresní územní struktura na začátku roku 1949 (1949a), jsou zde však provedeny určité zásahy (zohlednění geografické spádovosti, resp. modelace krajiny, dopravní dostupnosti, vynechání některých podružných center a naopak přidání jiných). Nadřazeným historickým územním členěním jsou historické země (Čechy, Morava, Slezsko), které administrativně existovaly až do počátku roku 1949.

K jednotlivým vrstvám databáze CZ-Retro lze v mapovém projektu získat základní popisné informace a jednotlivé prvky lze v mapě vyhledávat pomocí definovaných atributů. Odborná data jsou doplněna polohopisnými daty měřítka 1:10 000 (Zabaged), katastrální mapou (WMS ČÚZK), vybranými vrstvami administrativně-správního členění území ČR a pro porovnání s historickým stavem také daty II. vojenského mapování a v části území i mapami stabilního katastru.

- **Památkový fond ČR 1982-1985** – Mapový projekt zprostředkovává vybrané informace zpracované v letech 1982 – 1985 v rámci "Identifikace památkového fondu na území krajů ČSR". Tento výstup prezentoval tehdejší stav Státního seznamu nemovitých kulturních památek a zároveň upozornil na dosud nevyužitý potenciál památkového fondu představující objekty památkově významné, které ale v té době nebyly jako kulturní památky evidovány.

Podkladem pro tvorbu vektorových vrstev památkového fondu byla mapa v měřítku 1:200 000, která je součástí atlasu map vzniklého jako výstup úkolu "Územní průměty památkového fondu a chráněných částí přírody s vybranými faktory rozvoje národního hospodářství České republiky". Úkol byl řešen v letech 1982-1985 JUDr. PhDr. Dobroslavem Libalem (SURPMO) pro Státní ústav památkové péče a ochrany přírody ve spolupráci s KSPPOP. Uvedená mapa obsahuje v rámci jednotlivých krajů grafickou prezentaci památkového fondu. Hodnocené části památkového fondu jsou rozlišeny grafickým vyjádřením (sídelní útvary bez památek plnících funkci krajinných dominant – panoramat, sídelní útvary s památkami plnícími funkci krajinných dominant – panoramat, památky mimo sídelní útvar bez dominantní funkce, památky mimo sídelní útvar s dominantní funkcí, maloplošná území s rozptýlenými památkami). Jednotlivé lokality, s výjimkou sídelních útvarů bez památek s krajinotvornou funkcí, jsou dále označeny číslem v rámci jednotlivých okresů.

Do výchozí digitální podoby byla data převedena kolektivem autorů Státního ústavu památkové péče pod vedením Jaroslava Svatoně, prom. hist., v roce 2001, ve spolupráci s firmou T-MAPY spol. s r.o. Hradec Králové.

V mapovém projektu je zobrazeno 6 vektorových vrstev, tematicky odpovídajících tištěným zdrojovým mapám a tištěným popisným údajům. Jedná se o následující vektorové vrstvy:

- o historické cesty
- o sídelní útvary bez památek plnících funkci krajinných dominant – panoramat
- o sídelní útvary s památkami plnícími funkci krajinných dominant – panoramat

- památky mimo sídelní útvar bez dominantní funkce
- památky mimo sídelní útvar s dominantní funkcí
- maloplošná území s rozptýlenými památkami.

Ke každé vrstvě náleží příslušná databázová struktura, obsahující vlastní údaje, identifikující jednotlivé prvky:

- identifikátor pro propojení s vektorovou vrstvou
- územněsprávní údaje (název a kód okresu, územně-technické jednotky, základní územní jednotky)
- číslo uvedené v tištěné mapě (pokud existuje)
- údaje vztahující se k sídelním útvarům jako celku (textové hodnocení, hodnotový stupeň, možnosti potenciálu a jeho specifikace), pokud se daná vrstva vztahuje k sídelním útvarům
- údaje vztahující se k jednotlivým památkám a územím (název a lokalizace, popis, hodnotový stupeň, zajištění ochrany).

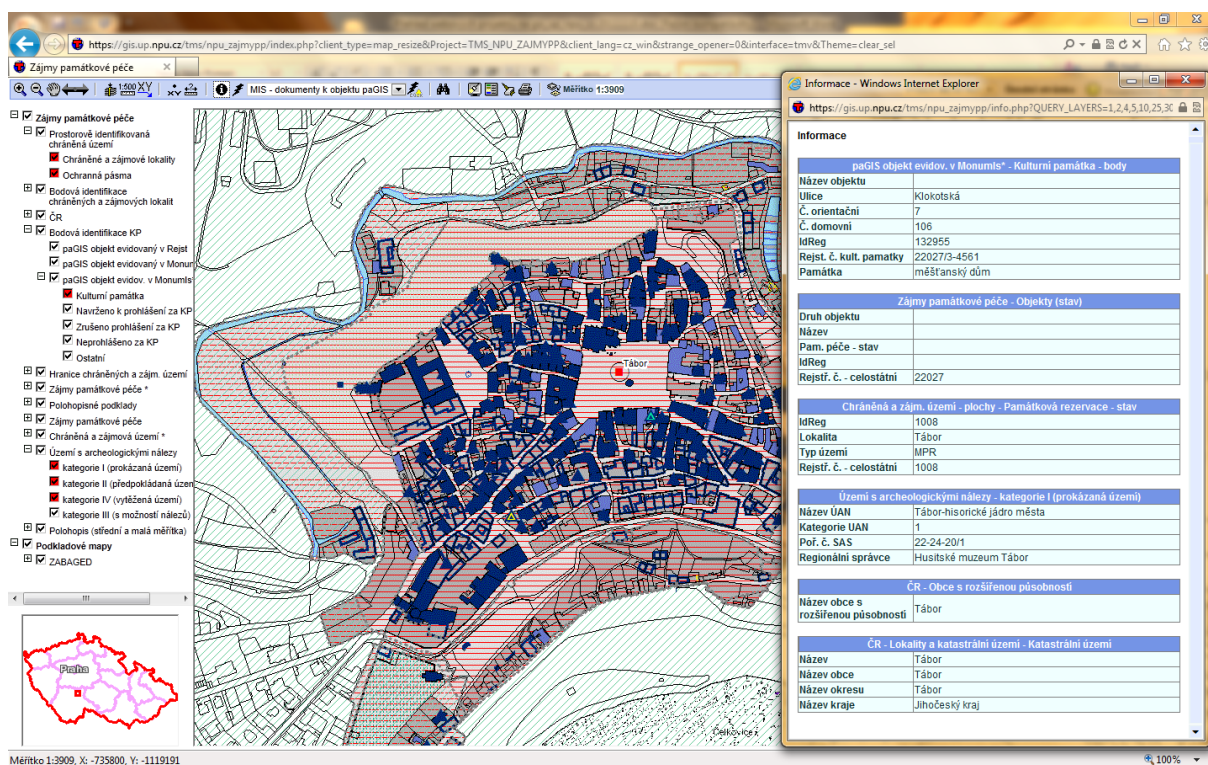
Základní popisné údaje lze získat kliknutím na vybraném prvku v mapě pomocí nástroje „i“ v mapovém projektu. Odborná data jsou doplněna podkladovými polohopisnými daty různých měřítek včetně aktuální ortofotomapy a historické mapy II. vojenského mapování.

2. Neveřejné projekty (<https://gis.up.npu.cz>)

- **Zájmy památkové péče** – mapový projekt určený především pro pracovníky státní a veřejné správy na úseku státní památkové péče. Poskytuje základní náhled na odborná data památkové péče z hlediska platného právního stavu ochrany a návrhů jeho změn zpracovaných v podrobnosti katastrálních map a plošné vymezení území s archeologickými nálezy (data Státního archeologického seznamu ČR) zpracovaná v podrobnostech základních map ČR.

V základních vrstvách zájmů památkové péče projekt obsahuje průběžně zpracovávané a aktualizované vrstvy prostorového vymezení právního stavu ochrany (plošná prostorová vymezení jednotlivých nemovitých kulturních památek, národních kulturních památek, památek zapsaných na listinu světového kulturního dědictví, chráněných území a památkových ochranných pásem) a předmětů ochrany a zájmů památkové péče (konkrétní objekty). U všech těchto prvků je mimo stávající právní stav možno zobrazit i návrhy jeho změn.

V rámci chráněných a zájmových území se zobrazuje rovněž základní klasifikace objektů, urbanistických bloků a prostorů. Definiční body těchto území jsou zobrazeny pouze v případě, že jsou pro ně zpracována nebo rozpracována data příslušných tematických vrstev. Doplnkově jsou do projektu zahrnuty rovněž definiční body kulturních památek a předběžná a převzatá prostorová vymezení chráněných území, ochranných pásem a národních kulturních památek. Pomocí nástroje „Hotlink“ lze interaktivně vyhledávat dokumentaci k objektům a lokalitám uloženou v aplikaci MIS NPÚ.

Skupinová tematická vrstva území s archeologickými nálezy (UAN) obsahuje data Státního archeologického seznamu ČR. UAN jsou rozdělena do čtyř kategorií:

- I. - území s pozitivně prokázaným a dále bezpečně předpokládaným výskytem archeologických nálezů*
- II. - území, na němž dosud nebyl pozitivně prokázán výskyt archeologických nálezů, ale určité indicie mu nasvědčují nebo byl prokázán zatím jen nespolehlivě; pravděpodobnost výskytu archeologických nálezů 51 - 100 %*
- III. - území, na němž nebyl dosud rozpoznán a pozitivně prokázán výskyt archeologických nálezů a ani tomu nenasvědčují žádné indicie, ale jelikož předmětné území mohlo být osídleno či jinak využito člověkem, existuje 50 % pravděpodobnost výskytu archeologických nálezů (veškeré ostatní/zbývající území státu kromě kategorie IV). UAN III není evidováno v SAS ČR.*
- IV. - území, na němž není reálná pravděpodobnost výskytu archeologických nálezů (veškerá území, kde byly odtěženy vrstvy a uloženy nad předčtvrtohorním geologickým podložím).*

Odborná data jsou doplněna obecnými polohopisnými podklady (©CUZK katastrální mapa, ZABAGED® a další polohopisná data poskytovaná ve formě mapových služeb agenturou Cenia) a vybranými vrstvami administrativně-správního členění území ČR z dat RSO (Registru sčítacích obvodů a budov Českého statistického úřadu). Přímou z mapového projektu lze také kliknutím na dané parcele nástrojem „Hotlink – ČUZK – nahlížení do KN“ zjišťovat údaje o dané parcele v katastru nemovitostí.

K odborným datům lze s využitím nástroje „i“ a kliknutím v daném bodě získat základní popisné informace.

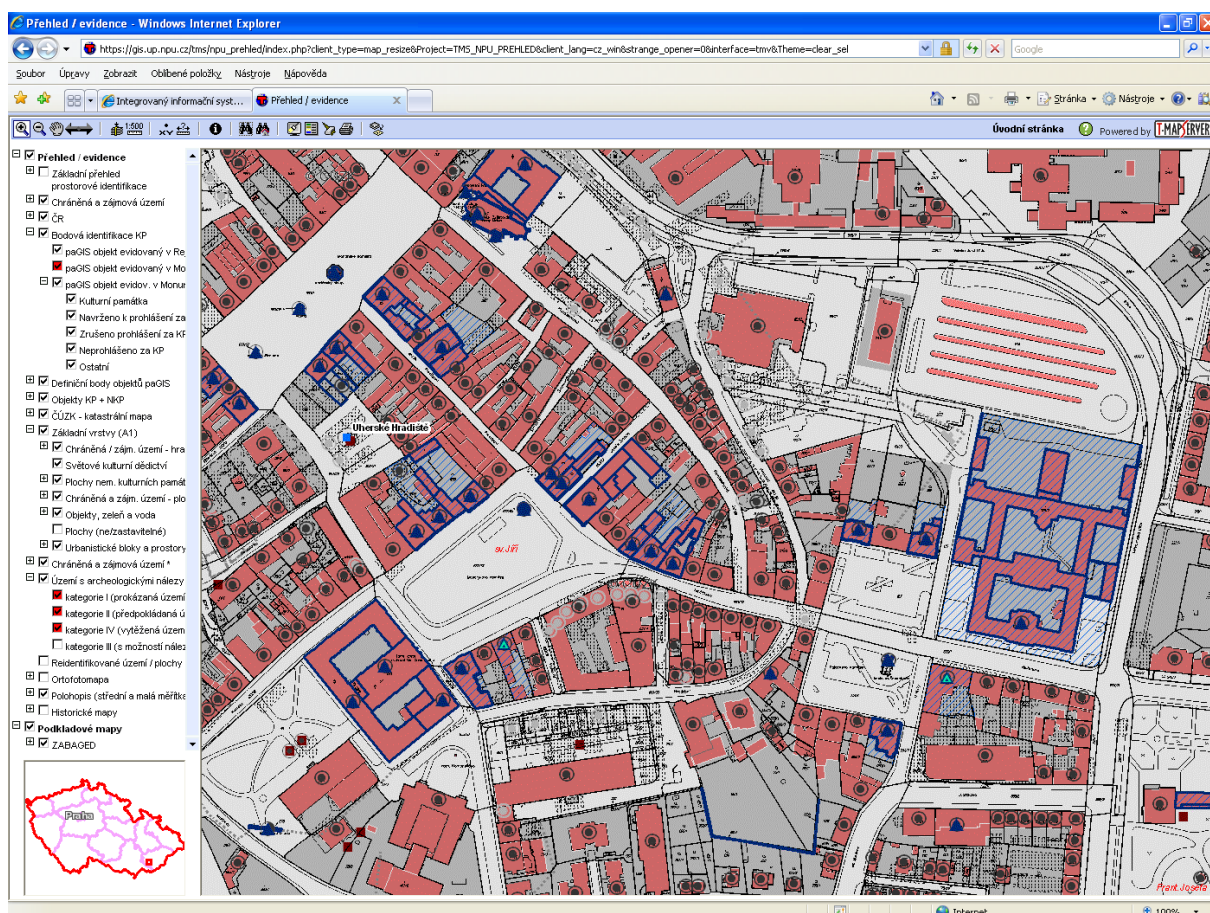
- **Přehled / evidence** – souhrnný mapový projekt se základními náhledy na odborná data a evidenčními přehledy jejich zpracování určený pro odborné pracovníky NPÚ.

Zobrazuje především průběžně zpracovávané a aktualizované vrstvy prostorového vymezení právního stavu ochrany (plošná prostorová vymezení jednotlivých nemovitých kulturních památek, národních kulturních památek, památek zapsaných na listinu světového kulturního dědictví, chráněných území a památkových ochranných pásem) a předmětů ochrany (konkrétní objekty), definiční body památek, chráněných území a památkových ochranných pásem a plošné vymezení území s archeologickými nálezy (data Státního archeologického seznamu ČR). Doplnkově jsou do projektu zahrnuta rovněž předběžná a převzatá prostorová vymezení chráněných území, památkových ochranných pásem a národních kulturních památek.

Odborná data jsou doplněna obecnými polohopisnými podklady (©CUZK katastrální mapa, ortofotomapa, ZABAGED®) a vybranými vrstvami administrativně-správního členění území ČR z dat RSO (Registru sčítacích obvodů a budov Českého statistického úřadu).

Mimo polohopisy aktuální lze zobrazit i polohopisy historické - mapy II. vojenského mapování a vybrané georeferencované mapy stabilního katastru (postupně doplňované především pro chráněná území). Mapový projekt obsahuje rovněž vlastní základní identifikační datové sady paGIS (historické regiony, lokality a definiční body objektů).

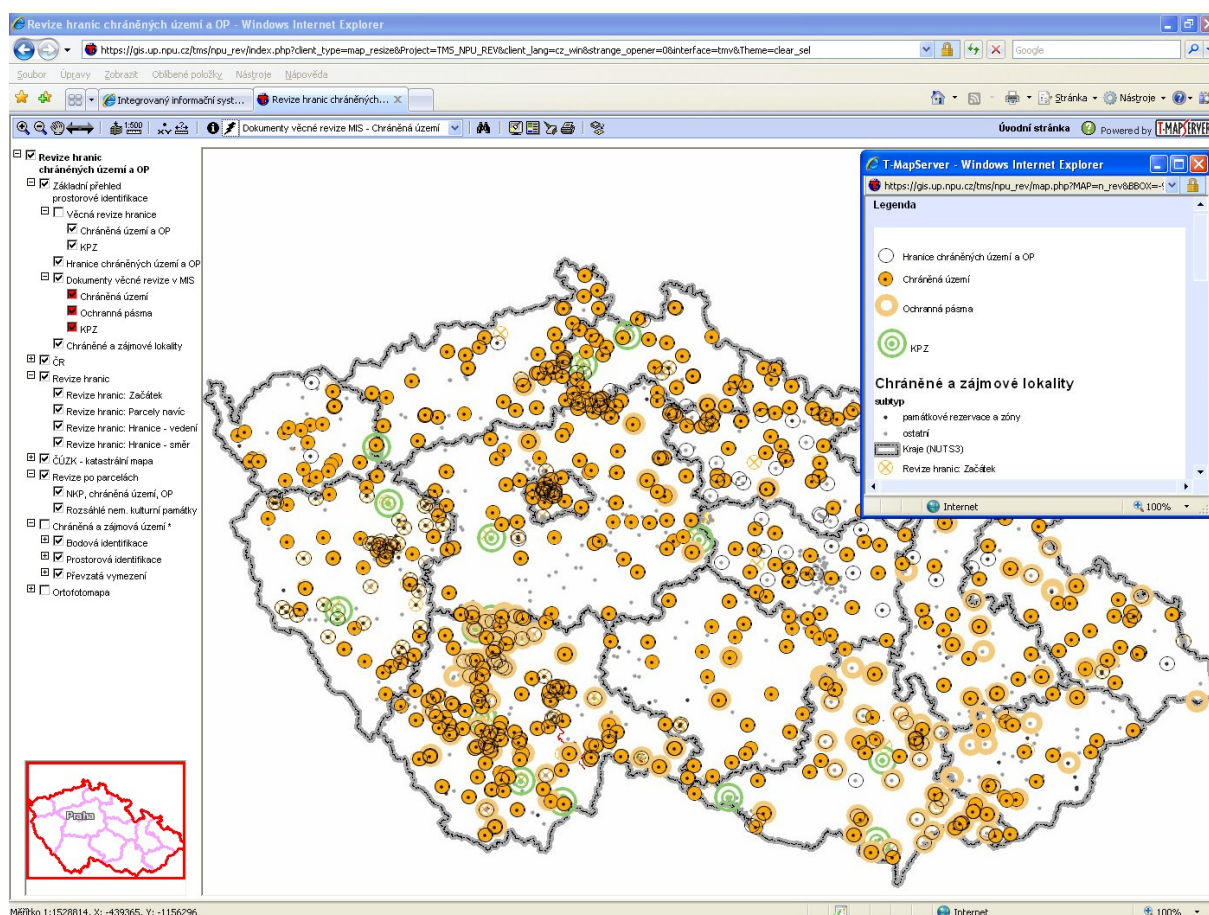
K odborným datům lze získat základní popisné informace a jednotlivé prvky lze v mapě vyhledávat pomocí předdefinovaných dotazů.

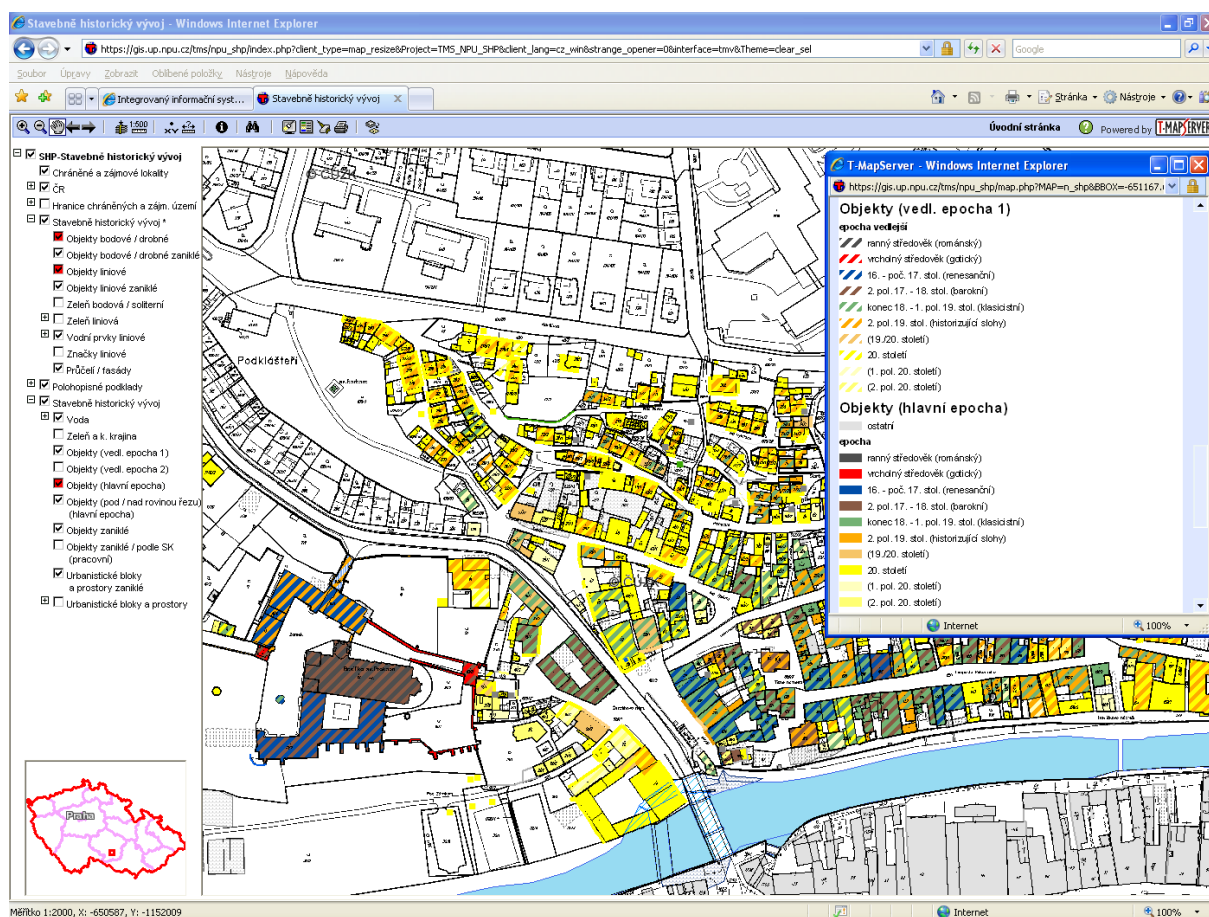
- **Revize hranic chráněných území a OP** – mapový projekt určený pro odborné pracovníky NPÚ. Poskytuje náhled na zpracovaná data revize hranic chráněných území a ochranných pásem (porovnání vedení hranice s textem příslušného právního předpisu a mapovou přílohou) včetně interaktivních odkazů na tyto dokumenty a textovou část věcné revize uložené v MIS (nástroj Hotlink).

Pro snazší orientaci jsou vyznačeny počáteční body hranic. Při prostorovém vymezení hranice je preferován textový popis hranice, pokud je součástí resp. přílohou příslušného právního předpisu podrobný popis hranice. V případě rámcově textově vymezených hranic či zcela chybějících textů jsou preferovány identifikované původní mapové přílohy. Variantní vedení je vymezeno v případech umožňujících dvojí rovnocenný výklad. Obdobným způsobem jsou v polygonové vrstvě zpracovány revize plošného rozsahu chráněných území v textu právního předpisu definovaných výčtem parcel. Tento způsob je využíván i pro prostorové vymezení národních kulturních památek a rozsáhlých nemovitých kulturních památek. Doplňkově jsou do projektu zahrnuta rovněž předběžná a převzatá prostorová vymezení chráněných území, ochranných pásem a národních kulturních památek.

Jako polohopisný podklad jsou v mapovém projektu použity katastrální mapy z webové mapové služby ČÚZK a ortofotomapa s rozlišením 0,5m/px (WMS Cenía).

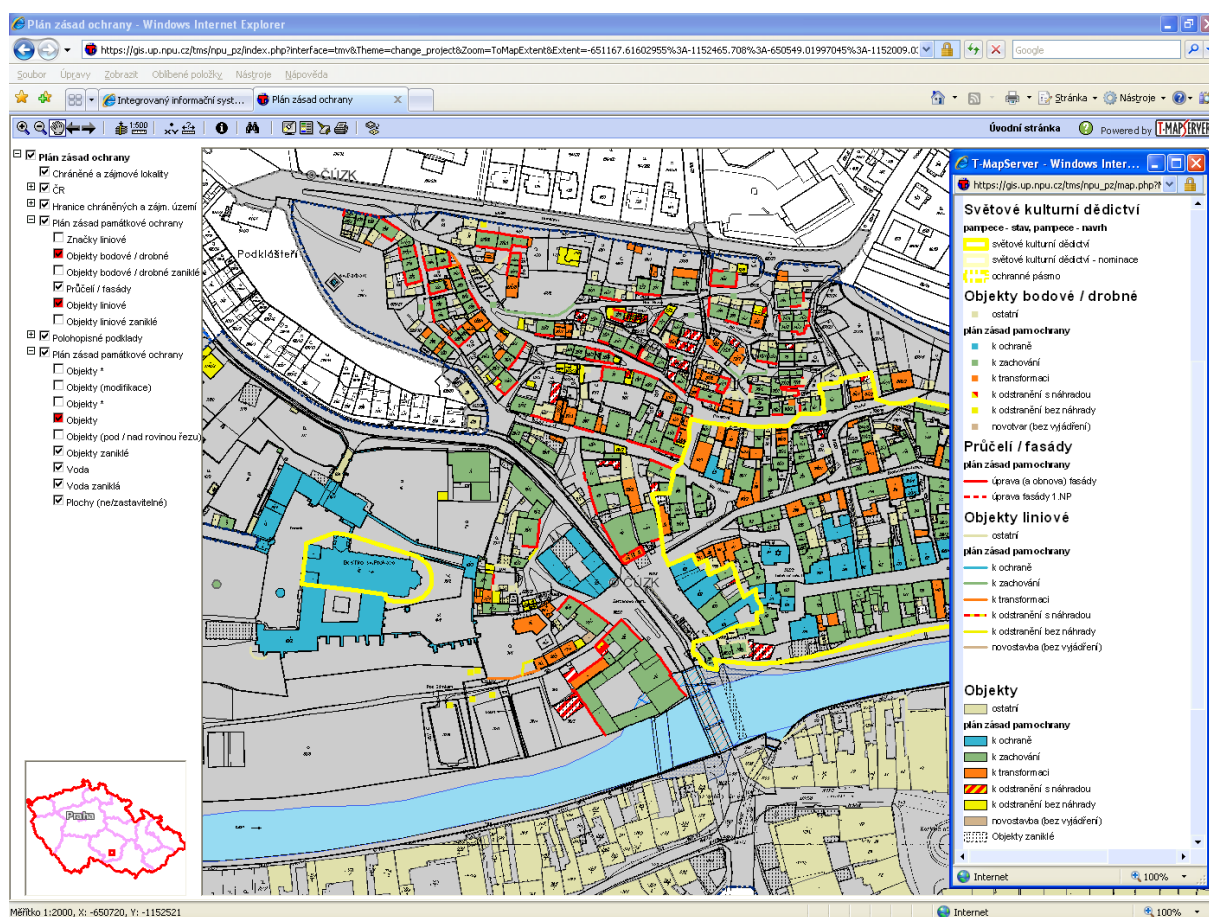

- **SHP - Stavebně historický vývoj** – mapový projekt určený pro odborné pracovníky NPÚ. Poskytuje náhled na v GIS NPÚ zpracované vyhodnocení stavebně historického vývoje v rámci stavebně historické průzkumů chráněných a zájmových území. Použitá legenda pro bezešvé datové sady ČR umožňuje grafické vyjádření tří základních stavebních etap pro každý objekt v barevné škále obvyklé pro klasické SHP (stavebně historické průzkumy) vycházející z tradice SÚRPMO (Státní ústav pro rekonstrukce památkových měst a objektů). S ohledem na srozumitelnost náhledu jsou pro průčelí, obvodové zdivo a liniové objekty rozlišeny pouze dvě stavební etapy; pro urbanistické bloky a prostory jsou pak vyhodnoceny zjednodušenou legendou. Katalogové listy jednotlivých objektů, průvodní zprávy, případně kopie starších grafických příloh SHP jsou průběžně ukládány do MIS. Z webových mapových projektů je lze vyhledat interaktivními odkazy po přepnutí do mapového projektu Územní identifikace. Pro základní orientaci obsahuje mapový projekt definiční body chráněných / zájmových území, pro něž je tato tematická mapa zpracována. Jako polohopisný podklad jsou v mapovém projektu použity katastrální mapy z webové mapové služby ČÚZK.

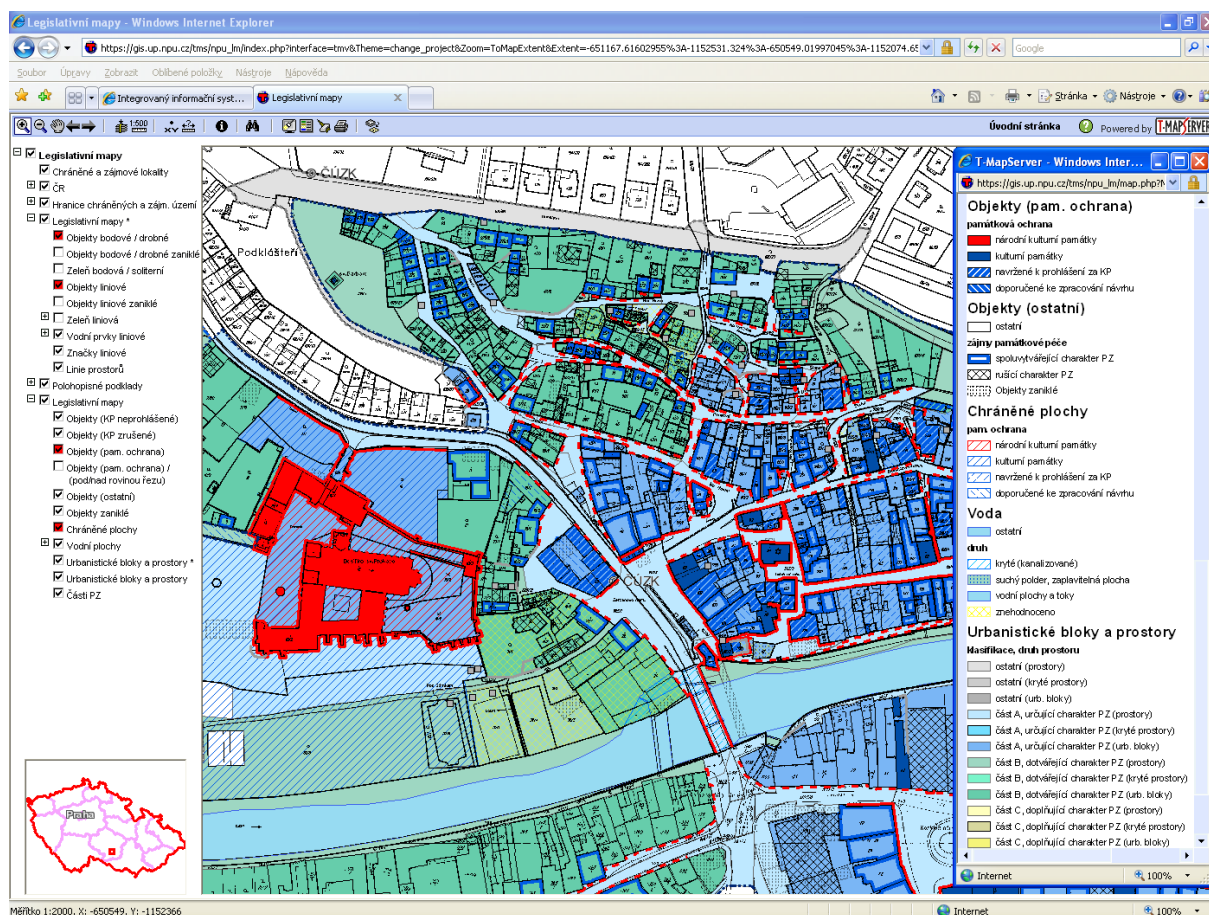

- **Plán zásad ochrany** – mapový projekt určený pro odborné pracovníky NPÚ. Poskytuje náhled na v GIS NPÚ zpracované Plány ochrany a zhodnocení, které se jako základní syntetický výkres plánů zásad ochrany a zhodnocení zpracovávaly pro chráněná sídla od poloviny 90. let 20. století. Obsahuje kategorizaci objektů řešeného území podle požadavků na jejich ochranu, rehabilitaci či transformaci včetně možností hmotových a prostorových změn. Pro veškeré plochy řešené území je stanovena jejich zastavitelnost. Hodnotící listy plánů zásad ochrany, průvodní zprávy, případně kopie starších grafických příloh plánů zásad ochrany jsou průběžně ukládány do MIS. Z webových mapových projektů je lze vyhledat interaktivními odkazy po přepnutí do mapového projektu Územní identifikace.

Pro základní orientaci obsahuje mapový projekt definiční body chráněných / zájmových území, pro něž je tato tematická mapa zpracována. Jako polohopisný podklad jsou v mapovém projektu použity katastrální mapy z webové mapové služby ČÚZK.

- **Legislativní mapy** – mapový projekt pro odborné pracovníky NPÚ se základními tematickými vrstvami zobrazenými podle modifikované legendy mapových příloh památkových zón (tzv. legislativních map), použité při zpracování památkových zón podle vyhlášek MK č. 108/2003 Sb. a 413/2004 Sb., které bylo provedeno přímo v GIS NPÚ. Vedle těchto památkových zón zde nalezneme aktualizace mapových příloh dalších chráněných území, návrhy odborných revizí na úpravu rozsahu chráněných území i nově zpracované návrhy plošné ochrany. Vzhledem k bezešvým datovým sadám je použit jednotný způsob zobrazení s tím, že zonace chráněného území na části určující, dotvářející a doplňující se uplatňuje pouze u památkových zón. V mapovém projektu nalezneme průběžně aktualizovaná data. Přesný stav mapové přílohy právního předpisu, jímž bylo příslušné chráněné území prohlášeno, udává sken původní mapy, případně u map zpracovaných již v GIS NPÚ výtisk do PDF. Tyto mapy jsou ukládány do MIS spolu s kopiemi právních předpisů a jsou dostupné z projektů GIS (viz. projekt Revize hranic chráněných území a OP) interaktivními odkazy k definičním bodům chráněných území. Pro základní orientaci obsahuje mapový projekt definiční body chráněných / zájmových území, pro něž je tato tematická mapa zpracována. Jako polohopisný podklad jsou v mapovém projektu použity katastrální mapy z webové mapové služby ČÚZK.

Zpracoval: Ing. Petr Volfík, aktualizace k datu 5.3. 2012.

Pro případné další informace lze kontaktovat odpovědné pracovníky GIS NPÚ e-mailem na adrese [gis\(at\)up.npu.cz](mailto:gis(at)up.npu.cz).